

PrEP là gì và ai có thể dùng PrEP?

HIV và AIDS – Những điều bạn cần biết

- **HIV** – là vi-rút gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người, hay còn gọi là **AIDS**, nếu không được điều trị
- Một khi nhiễm HIV, vi-rút sẽ ở trong cơ thể suốt đời ngay cả khi được điều trị
- Hiện chưa có thuốc chữa khỏi nhiễm HIV, nhưng có thuốc để kiểm soát vi-rút, gọi là **ARV**
- Khi được điều trị ARV, người có HIV có thể sống lâu và khỏe mạnh, và nhất là **không lây HIV cho người khác** khi tải lượng vi-rút HIV trong cơ thể ở ngưỡng **không phát hiện được (dưới 200 bản sao/ml)**, hay được gọi là **K=K**

HIV và AIDS – Những điều bạn cần biết

HIV lây như thế nào?

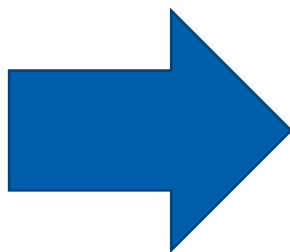
Qua quan hệ
tình dục

Qua tiêm
chích chung
dụng cụ

Từ mẹ sang con
khi mang thai,
khi sinh hoặc
cho con bú

Làm thế nào để phòng ngừa HIV?

Hạn chế
số lượng
bạn tình

Sử dụng BCS
đúng cách mỗi
lần quan hệ

Kiểu QHTD ít hoặc
không có nguy cơ

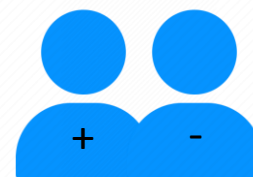
Dùng riêng
dụng cụ
tiêm chích

Xét nghiệm định kỳ
và điều trị HIV/STIs

Nếu bạn có
HIV, cần điều
trị và tuân
thủ tốt

Đảm bảo bạn
tình/bạn chích
chung được xét
nghiệm & điều trị
hoặc sử dụng PrEP

PrEP là gì?

- PrEP là một chiến lược dự phòng HIV, trong đó người chưa nhiễm HIV dùng thuốc kháng vi rút tenofovir/emtricitabine (TDF/FTC) để phòng lây nhiễm HIV
- Hai cách sử dụng PrEP:
 - PrEP hàng ngày
 - PrEP theo tình huống (ED-PrEP)

PrEP KHÔNG phải là gì?

PrEP **KHÔNG PHẢI** là PEP!

- PEP – Điều trị dự phòng sau phơi nhiễm, được sử dụng trong vòng 72 giờ SAU KHI phơi nhiễm với HIV

PrEP **KHÔNG PHẢI** là điều trị HIV!

- PrEP chỉ dành cho những người không có HIV
- Người có HIV phải sử dụng các thuốc khác

PrEP **KHÔNG PHẢI** là K=K!

- K = K: là những người nhiễm HIV điều trị thuốc ARV mỗi ngày để đạt được ức chế tải lượng HIV và không làm lây truyền HIV sang bạn tình của họ

PrEP **KHÔNG PHẢI** là vắc xin phòng HIV!

- PrEP là một loại thuốc sử dụng hàng ngày để ngăn ngừa lây nhiễm HIV, thuốc này sẽ mất hiệu lực khi ngừng dùng thuốc

Dự phòng y sinh là chìa khóa dẫn tới không còn nhiễm HIV mới

Chiến lược	Tính hiệu quả
Sử dụng bao cao su không thường xuyên	0-26%
Sử dụng bao cao su 100% thời gian	59-86%
- Người cho trong QHTD qua đường hậu môn	55-76%
- Người nhận trong QHTD qua đường hậu môn	63-87%
- Quan hệ tình dục khác giới qua đường âm đạo	80%
Dự phòng trước phơi nhiễm (PrEP)	92%
Ức chế virus (<200 bản sao/ml; Điều trị là dự phòng, Không phát hiện = Không lây truyền)	100%

Smith D et al. Condom efficacy by consistency of use among MSM: US. 20th Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections, Atlanta, abstract 32, 2013; Grant RM et al. Preexposure chemoprophylaxis for HIV prevention in men who have sex with men. New Engl Jour Med 363(27):2587-2599, 2010; Cohen et al. Antiretroviral Therapy for the Prevention of HIV-1 Transmission. N Engl J Med 2016; 375:830-839; 9. Bavinton BR, et al. Viral suppression and HIV transmission in serodiscordant male couples: an international, prospective, observational, cohort study. Lancet 2018 Jul 16; Rodger AJ. Risk of HIV transmission through condomless sex in MSM couples with suppressive ART: The PARTNER2 Study extended results in gay men. Presented at the 22nd International AIDS Conference; July 23-27, 2018; Amsterdam, the Netherlands; Weller et al., Cochraine Rev., 2002..

Ai là người cần dùng PrEP?

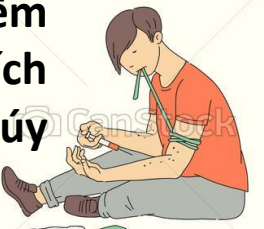
- Có bạn tình là người có HIV (đặc biệt là người chưa đạt ức chế virus HIV, ≥ 200 bản sao/ml)
- QHTD qua đường hậu môn/âm đạo không dùng bao cao su với nhiều bạn tình
- Mắc các nhiễm trùng lây qua đường tình dục (STI) (tự báo cáo, từng điều trị triệu chứng, hoặc xét nghiệm)
- Sử dụng dự phòng sau phơi nhiễm không liên quan đến nghề nghiệp (nPEP)
- Yêu cầu được sử dụng PrEP
- Dùng chung dụng cụ tiêm chích hoặc có bạn chích nhiễm HIV

Chuyển
giới nữ

Tiêm
chích
ma túy

Lao
động
tình dục

PrEP for the Prevention of HIV Infection in the United States: a Clinical Practice Guideline. CDC/DHHS, 2017; WHO Implementation tool for pre-exposure prophylaxis (PrEP) of HIV infection. Geneva: World Health Organization; 2017

Đáp ứng với tiêu chuẩn lâm sàng (do phòng khám quyết định)

Chỉ định

- HIV âm tính
- Không có dấu hiệu hoặc triệu chứng của nhiễm HIV cấp tính
- Chức năng thận bình thường (độ thanh thải creatinin ước lượng ≥ 60 mL/phút)

Chống chỉ định

- HIV dương tính
- Có dấu hiệu hoặc triệu chứng của nhiễm HIV cấp tính
- Rối loạn chức năng thận (độ thanh thải creatinin ước lượng < 60 mL/phút)
- Dị ứng với TDF hoặc FTC
- Đang sử dụng các loại thuốc có tương tác với TDF hoặc FTC
- Phơi nhiễm với HIV trong 72 giờ qua (cần nhắc dùng PEP)
- **Mắc viêm gan B mạn tính (nếu dùng ED PrEP)**

PrEP có an toàn không?

- Có! PrEP rất an toàn
- 10% số bệnh nhân có thể có "hội chứng bắt đầu dùng thuốc" (ví dụ: đau dạ dày hoặc đau đầu nhẹ)
 - Thường nhẹ, tự hết sau 1-2 tuần, và không dẫn đến việc ngưng thuốc
- Có thể có sự giảm nhẹ, đảo ngược về mật độ chất khoáng ở xương và chức năng thận với tỷ lệ <1%
- Chức năng thận được theo dõi chặt chẽ

Có phải dùng PrEP suốt đời không?

- ❑ Không! Có thể ngừng sử dụng PrEP vì nhiều lý do như tác dụng phụ, thay đổi hành vi tình dục, v.v...
- ❑ Cần trao đổi với người cung cấp dịch vụ PrEP trước khi ngừng sử dụng:
 - Khách hàng viêm gan B có thể có nguy cơ bị rối loạn chức năng gan nếu dùng PrEP đột ngột, cần được theo dõi chặt chẽ
 - Khách hàng cần tiếp tục sử dụng PrEP trong vòng 28 ngày (PrEP hằng ngày) hoặc 2 ngày (PrEP theo tình huống) kể từ lần phơi nhiễm cuối cùng
- ❑ Sử dụng các biện pháp giảm nguy cơ nhiễm HIV khác như bao cao su sau khi ngừng sử dụng PrEP
- ❑ Có thể lại sử dụng PrEP nếu hoàn cảnh sau đó thay đổi!

PrEP hàng ngày và PrEP theo tình huống – Có gì khác nhau?

PrEP uống hàng ngày

☐ Uống ***hàng ngày, mỗi ngày một viên***

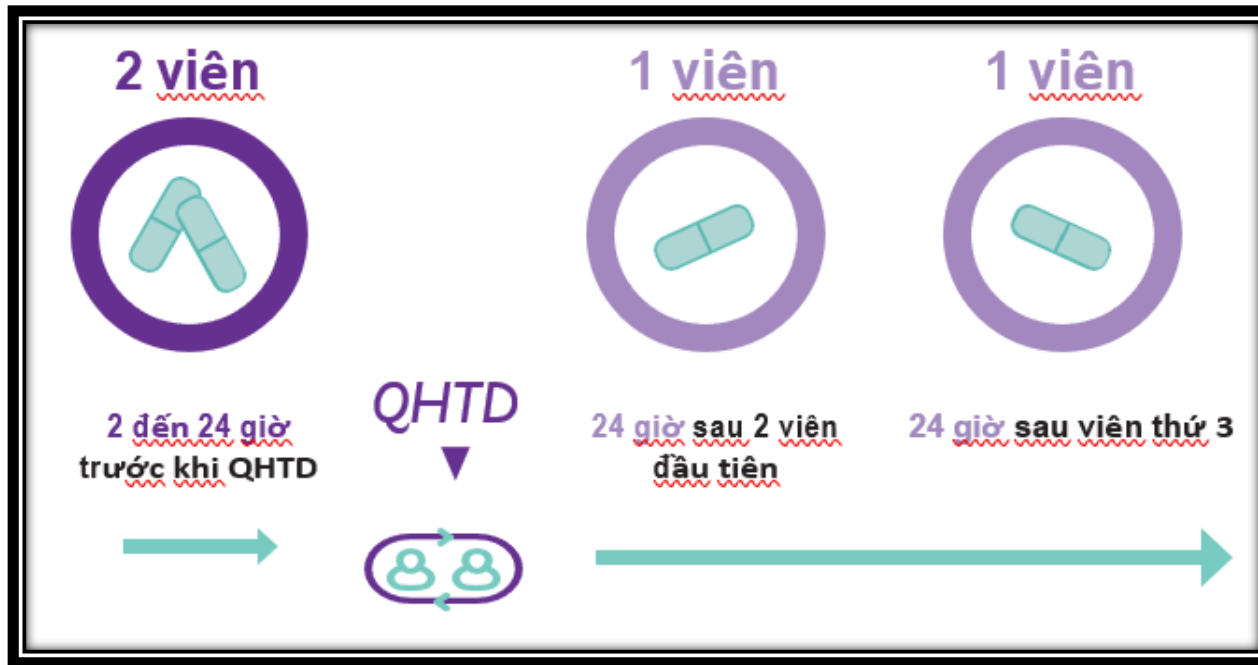
- Không nhất thiết phải uống vào đúng một thời gian nhất định, nhưng điều này khiến bạn dễ nhớ uống thuốc hơn!
- Uống khi no hay khi đói cũng được

☐ Nếu quên liều, chỉ cần uống ngay khi nhớ ra, trừ khi đã tới lúc phải uống liều tiếp theo, **không uống quá 2 viên/ngày**

☐ PrEP không tương tác với đa số các thuốc khác – an toàn khi uống cùng với nhau

PrEP theo tình huống (ED-PrEP) là gì? Dành cho ai?

PrEP theo tình huống (ED) nghĩa là bạn *chỉ* uống PrEP khi bạn xác định thời điểm có quan hệ tình dục. Giống PrEP uống hàng ngày, PrEP theo tình huống có tác dụng nếu bạn dùng rượu hoặc ma túy (chemsex).

ED-PrEP phù hợp với ai?	ED-PrEP KHÔNG phù hợp với ai?
- Nam quan hệ tình dục với nam: - những người thấy ED-PrEP hiệu quả và thuận tiện hơn - người có quan hệ tình dục không thường xuyên (ví dụ: trung bình quan hệ tình dục ít hơn 2 lần mỗi tuần) - người có thể lên kế hoạch cho quan hệ tình dục trước ít nhất 2 giờ hoặc người có thể trì hoãn quan hệ tình dục ít nhất 2 giờ	- phụ nữ không chuyển giới hoặc phụ nữ chuyển giới - nam chuyển giới có quan hệ tình dục qua đường âm đạo/từ phía trước - nam quan hệ tình dục qua đường âm đạo hoặc hậu môn với phụ nữ - người bị viêm gan B mãn tính.

ED-PrEP có tác dụng tốt như PrEP uống hàng ngày không?

- ❑ Có! Đối với người đồng tính nam, ED- PrEP có tác dụng tốt như PrEP uống hàng ngày
 - ED-PrEP so với giả dược – **giảm khả năng nhiễm HIV 86%-97%**
 - ED-PrEP so với uống hàng ngày– không có sự khác biệt về mắc mới HIV

- ❑ NHƯNG, giống như PrEP hàng ngày, ED-PrEP **KHÔNG THỂ** phòng tránh lây nhiễm STIs hoặc các bệnh lây nhiễm khác

Tác dụng phụ của PrEP?

- Cả ED-PrEP và PrEP uống hàng ngày đều an toàn
- Không có sự khác biệt giữa ED-PrEP và PrEP uống hàng ngày về:
 - Tác dụng phụ, bao gồm rối loạn tiêu hóa
 - Ngừng thuốc do tác dụng phụ

PrEP LÀ GÌ?

- ♦ PrEP là điều trị dự phòng trước phơi nhiễm cho người có hành vi nguy cơ cao nhưng chưa nhiễm HIV, uống thuốc kháng vi rút (ARV) hàng ngày để phòng lây nhiễm HIV.
- ♦ Sử dụng PrEP hàng ngày làm giảm nguy cơ nhiễm HIV qua đường tình dục đến hơn 90% và qua đường tiêm chích ma túy đến hơn 70%.

AI CẦN DÙNG PrEP?

Những người chưa nhiễm HIV và có nguy cơ nhiễm HIV trong sáu tháng qua gồm:

- ♦ Có quan hệ tình dục không sử dụng bao cao su với nhiều bạn tình, hoặc với bạn tình không rõ tình trạng nhiễm HIV.
- ♦ Bạn tình có HIV nhưng chưa điều trị hoặc đang điều trị nhưng chưa đạt tải lượng vi rút dưới 200 bản sao/ml máu.
- ♦ Sử dụng chung bơm kim tiêm khi tiêm chích.

SỬ DỤNG PrEP THẾ NÀO?

- ♦ PrEP là biện pháp dự phòng bằng thuốc nên cần có chỉ định của bác sĩ.
- ♦ Cần xét nghiệm HIV và một số xét nghiệm khác trước khi sử dụng PrEP.
- ♦ Tái khám định kỳ 3 tháng 1 lần để được theo dõi, xét nghiệm HIV và lĩnh thuốc PrEP.
- ♦ Uống thuốc đều đặn 1 viên mỗi ngày vào 1 thời điểm nhất định. Dùng các biện pháp hỗ trợ như hẹn giờ, ứng dụng điện thoại nhắc nhở... để khỏi quên. Nếu lỡ quên, hãy uống ngay khi nhớ ra (không uống quá 2 viên trong 24 giờ).
- ♦ PrEP đạt hiệu quả bảo vệ tối đa khi dùng 7 ngày liên tục với quan hệ tình dục hậu môn và 21 ngày liên tục đối với quan hệ tình dục âm đạo hoặc tiêm chích ma túy.

PrEP CÓ AN TOÀN KHÔNG?

- ♦ PrEP an toàn với hầu hết người sử dụng, bao gồm cả phụ nữ mang thai và cho con bú.
- ♦ Chỉ có một số ít người (khoảng 10%) gặp tác dụng phụ như buồn nôn, đau đầu..., nhưng các tác dụng phụ thường nhẹ và chấm dứt sau một đến hai tuần.
- ♦ PrEP không ảnh hưởng tới việc sử dụng hoóc-môn nữ.

Hãy trao đổi với bác sĩ nếu gặp các tác dụng phụ hoặc có câu hỏi gì liên quan đến sử dụng PrEP.

<http://vaac.gov.vn/Tai-Lieu/Detail/Sach-mong-Online-PrEP>

Lợi ích khi tham gia điều trị PrEP do PEPFAR hỗ trợ

- ✓ Dự phòng lây nhiễm HIV hiệu quả nếu tuân thủ điều trị tốt và duy trì
- ✓ Được dùng thuốc PrEP miễn phí
- ✓ Được kiểm tra tình trạng HIV miễn phí
- ✓ Được hỗ trợ kinh phí xét nghiệm chức năng thận, viêm gan B, C và xét nghiệm giang mai

Trân trọng cảm ơn!